

BYTČIANSKA FILATELIA



INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník III.

Číslo 4 / 2013 / 27



O
P
O
L
R
O
K
A

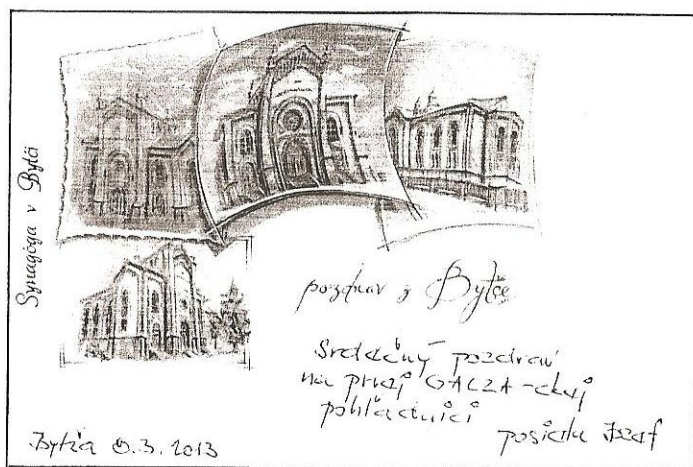
Vážení filatelisti, vážení zberatelia,

pred nedávnom sme si uctili Veľkonočné sviatky a asi rozlúčili s tohoročnou nevl'údnou zimou. Tá vraj prepisovala snehové rekordy.

Dňa 14.-tého marca sa niektorí naši členovia zúčastnili filatelickej akcie v neďalekej obci Plevník-Drienové, inaugurácie príležitostnej poštovej známky vydanej k stému výročiu narodenia spisovateľa Dominika Tatarku. Mali sme možnosť si pri príležitostnej poštovej priehradke pečiatkovať filatelistické materiály. O podujatí je článok v tomto čísle od predsedu organizačného výboru inaugurácie. Už som avizoval, že o rok a pol budeme mať podobnú akciu v Bytči pri inaugurácii príležitostnej poštovej známky – Sobášny palác. Mohli sme teda niečo odpozorovať.

Výbor klubu a organizačný výbor informuje o pripravovaných jubilejných Dňoch filatelie Slovenska. Na titulnej strane vidíte ďalšiu, nazval by som to upútavku, ktorá popri logu tiež propaguje Dni filatelie Slovenska.

Redakčná rada bulletinu Bytčianska filatelia sa rozhodla v tomto roku uverejňovať retrospektívne niektoré udalosti, ktoré sa uskutočnili v minulosti a o ktorých prinášal informácie filatelistický časopis Martinia. Ide o pripomenutie a hádam aj opätovné nasmerovanie, aby to pozitívne pre filateliu sa obnovilo. Náš klub má vytýčenú cestu a má ju aj Klub zberateľov v Bytči – Hliníku, ktorý začal vydávať noviny a OZ Galza, ktorý začal vydávať pohľadnice. Opäť niečo, čo môže priniesť prospech v zberateľskej práci v našom meste. Prajem Vám, aby ste si užili jarné mesiace !
2.4.2013. Stanislav Helmeš, predseda KF



Pohľadnica vydaná OZ GALZA v Bytči

NÁŠ JUBILANT

Stanislav Helmeš – predseda Klubu filatelistov v Bytči, dlhoročný člen výboru KF, organizátor filatelistického života v Bytči sa 29. apríla 2013 dožíva 75. rokov života. K trom štvrtinám stovky mu gratulujú filatelisti, zberatelia, priatelia. Stanko, Živijo !



Stanislav Helmeš je mimoriadne skromný človek a napriek jemu vlastnej skromnosti dalo by sa o jeho živote, práci, záujmoch, o jeho dobrovoľnej činnosti hodne a hodne popísať. Pritom, pokiaľ ide len o filateliu ako takú, o jej organizovanie, udržovanie a rozvoj v Bytči, práve za jeho osobou je vidieť značný kus práce. Ako rodenému Bytčanovi ide o propagáciu rodného mesta a jeho pozdvihnutie v tej oblasti o ktorej vie, že je to možné a účelné. Preto z jeho podnetu sa v Bytči v tomto roku uskutočnia ďalšie, tento raz jubilejné

XXX. Dni filatelie Slovenska.

O našom predsedovi, Stankovi Helmešovi boli k predchádzajúcim životným jubileám napísané viaceré zdravice. Časopis Martinia v prvom čísle XXII. ročníka v roku 1997 priniesol v rubrike TVORILI HISTÓRIU jeho medailón a podobne k sedemdesiatinám, v roku 2008 bola uverejnená zdravica v Spravodajcovi ZSF. V roku 1997 bola uverejnená aj báseň venovaná Stankovi Helmešovi z ktorej časť uverejňujeme :

Aj Stanko mal túžby smädné
ešte ako chlapča malé.
Láska k dial'kam neuvädne,
kolónie zbiera ďalej.

Známočky a Pavarotti,
Slovensko a z opier hudba,
to je oddych od roboty,
to je záľuba i sudba.

Zopár slov k podnetom v začiatkoch priamo od jubilanta :

„Známky som začal zbierať začiatkom roku 1945. Oproti nám býval pán dekan Štefan Jančovič. Bol už na zaslúženom odpočinku. Ako deti sme ho navštevovali, mal pre nás vždy dobré poučné slovo. Raz zbadal môj upriamený pohľad na jeden list. Bol ofrankovaný šesťblokom známok. Dal mi ho. Prišiel som domov a známky som strhol. Poškodil. Bolo to prvý a posledný raz. Ale, dodnes ich mám odložené. Sú mojou spomienkou. Potom mi otec poradil ako mám zaobchádzať so známkami. Prvé moje známky boli známky Slovenského štátu a ako chlapcovi sa mi najviac páčili známky anglických a francúzskych kolónií už pre tie názvy, obrazy, exotiku, dial'ku ...“ Áno, bolo by veľa čo písať o neskoršej organizátorskej práci, o ďalších spomienkach, ale teraz : Opätovné Živijó !

Výbor KF

O prvých inauguráciách poštových známok

Prezentácia, uvedenie, uvítanie – inaugurácia ... to je niekoľko pojmov, ktoré sa udomácnili aj na Slovensku v súvislosti s prvým uvedením nových poštových známok do poštovej prevádzky. Niekoľko rokov sa používal aj termín – krst známky – čo nebolo správne. V posledných rokoch sa ustaluje termín – inaugurácia poštovej známky.

Dávnejšie som v starších filatelistických časopisoch pátral po prvých náznakoch inaugurácie poštových známok a zistil som :

Prvé „uvítanie“ poštových známok sa uskutočnilo v roku 1946 na Novom Zélande v Aucklande. Do poštovej prevádzky sa uviedli dve poštové známky (č. 283 a 284 podľa katalógu Yvert) v hodnotách 1p + 1/2p a 2p + 1p. Boli to dobročinné známky v prospech starostlivosti o zdravie mládeže.



Reprodukované z katalógu Yvert

Miestny klub filatelistov v Aucklande spolu s magistrátom mesta, ako aj s predstaviteľmi dobročinných nadácií zorganizovali inauguráciu týchto známok. Podujatie malo svoj účel. Inauguráciu známky zdarma inzerovali denníky i časopisy, čo sa považovalo za príspevok od danej tlače. Publicita sa postarala o to, že inaugurácie sa zúčastnili podnikatelia a solventní občania z celého Nového Zélandu, ktorí pri tej príležitosti finančne prispeli dobročinnému združeniu Starostlivosť o mládež. Vyzbierala sa značná suma 107 072 libier. Filatelistická tlač oznámila, že takéto podujatie sa uskutočnilo vôbec po prvý raz v histórii pošty a filatelie. Od toho času sa na Novom Zélande uskutočňovala inaugurácia nových poštových známok, hoci pôvodný účel sa zmenil. Publicita nových známok však zostala.

Obdobné podujatie sa uskutočnilo v roku 1948 v USA pri vydaní známky nominálnej hodnoty 3 centy s portrétmi zakladateľiek ženského hnutia v Amerike. Dňa 17.7.1948 bola známka prezentovaná v meste Seneca Falls v štáte New York. Na inaugurácii sa podieľal miestny klub filatelistov, magistrát mesta, spolky žien a Červeného kríža. Kultúrny program zabezpečovali výlučne ženy. Aj táto akcia sa finančne podporila. Ozaj, viete, kde sa konala prvá inaugurácia príležitostnej poštovej známky na Slovensku po roku 1993 ? No ?

Otto Gáfa

V TOMTO ROČNÍKU SA POOHLIADNEME ZA NIEKDAJŠÍM FILATELISICKÝM
ČASOPISOM MARTINIA, NAJMÄ PRI VYROČIACH

O čom informovalo druhé číslo XXIII. ročníka v roku 1998, pred 15. rokmi



Číslo bolo vydané 14. marca 1998 na 24 stranách, s prílohou MARTINSKÝ POSTILIÓN - (ročník IV. číslo 2 na 12 stranách), spolu 36 strán.

Úvod sa venoval životným jubileám dvoch návrhárov poštových známok, akad. mal. Jozefovi Balážovi - 75. výročie a akad. mal. Martinovi Činovskému - 45. výročie narodenia. Úvodník spracovala JUDr. Táňa Rapčanová z KF Martinia. Pod nadpisom Aké známky potrebujeme, podnety uviedol Mgr. Ján Mička z KF Tírnavia. Ing. Peter Sovík z KF Martinia hodnotil známky vydané k Vianociam a Veľkej noci, napísal článok o XII. stretnutí Spoločenstva sv. Gabriel v Martine a článok o príležitostnej doporučnej nálepke. Marta Kardošová z KF Martinia písala o aktivite Filatelisticko-poštového múzea súkromného iniciovaním príležitostnej pečiatky k 85. narodeninám spisovateľa D. Tatarku. Inauguráciou známok z emisie Osobnosti (Škultéty, Smrek, Rázus) v Literárnom ústave MS v Martine sa zaoberal Milan Móric z KF v Martine. O výrobných chybách na známkach Českej republiky (emisie Panovníci Lucemburskej dynastie) písal Ladislav Iván z KF v Ružomberku. Uverejnil sa odtlačok priehradkovej pečiatky Banskej Bystrice s domicilom iba Bystrica ! Informáciu k výročiu Krajujevackej vzbury podal Jozef Korený z KF v Trenčíne. O aerofilatelistických výročiach napísal V. Roth z KF Kokava nad Rimavicou. O filatelii v zahraničí informoval Ľubomír Adamčiak z KF v Ružomberku. Na dopyty čitateľov odpovedal redaktor. V pravidelnej rubrike ZO ŽIVOTA KLUBOV FILATELISTOV sa uverejnili príspevky od ďalších dopisovateľov z KF Prievidza, Rožňava, Rajec, Ružomberok, Bytča, Žilina, Poprad, Dudince, KF Tírnavia a KF Martinia. MARTINSKÝ POSTILIÓN uverejnil štúdiu o histórii pošty v Rožňave. Článok Čo prezrádzajú poštové podacie lístky napísal I. Privitzer z Prievidze. M. Kiššimon z Harmanca informoval o súkromných poštových múzeách v Maďarsku. 80. výročie Poštového múzea v Prahe a 440. výročie pošty v Poľsku priblížil redaktor Otto Gáfa. Informácie boli poučené, zo širokého spektra aktuálne vďaka početnému okruhu dopisovateľov.

- redakcia -

Glosár o budúcnosti organizovanej filatelie na Slovensku

Súčasná slovenská organizovaná filatelia sa od neorganizovanej rozlišuje už len tým, že organizovaná organizuje súťažné výstavy – vravia neorganizovaní. Identifikácia je teda jednoduchá. Je pravdivá ?

Neviem či Rada ZSF má nejaké vecné riešenie ako zabezpečiť budúcnosť organizovanej filatelie na Slovensku, pretože členom ZSF na poslednom valnom zhromaždení (to sa stalo prvý raz v histórii !), predstavitelia ZSF neponúkli nijaký program o čo sa vo funkčnom období budú snažiť. O členskej základni sú len publikované závery bývalého predsedu ZSF, že každým rokom členov ZSF bude približne o 120 menej. To je ale pesimistické, žiadajúce si riešenie. Preto otázka : akú má perspektívu organizovaná filatelia na Slovensku ?

21. storočie začalo s ťažkosťami v ekonomike. Nedostatok financií vyžaduje uťahovanie si opaskov. Nikto sa nepýta, kto ten stav spôsobil, bolo by to zbytočné. Na webových stránkach organizovanej filatelie i vo filatelickej tlači boli uvedené kluby, ktoré v podstate neexistujú. Ani niektorí členovia. Zdá sa, že niektoré kluby zabudli oznámiť, že prestali existovať. Letargia ? Pasivita ? Preto si opakovane dávam ďalšiu otázku: pre koho bude a pre koho nebude organizovaná filatelia v budúcnosti ?

V súčasnosti zväz držia dôchodcovia. Tí, s ktorými sa začiatkom deväťdesiatych rokov 20. storočia už nerátalo. (viď názory predstaviteľa ZSF o ich zbytočnosti). Dôchodcovia ale zostali verní. Robia si v zbierkach poriadok. Časť materiálov odpredávajú, ale na nejakú tvorbu exponátov nepomyšľajú. Napokon, neraz boli nielen svedkami, ale priamo účastníkmi rozdielneho hodnotenia poroty na súťažných výstavách a zatrpknutie nepotrebuje. Tí, ktorí sú zamestnaní, vo sfére prítvrdých sociálnych podmienok myslia na zabezpečenie existencie rodiny.

Trend novej doby selektoval ľudí. Pre dôchodcov filatelia sa stala alebo stáva luxusom. Filatelia, ktorá kedysi bola dostupnou inteligentnou záľubou pre každého, stáva sa záľubou pre solventnejších. Stáva sa prepychom. Aj napriek tomu, keďže organizovaná filatelia existuje už viac ako 150 rokov som presvedčený, že aj tá slovenská sa udrží. Budú to možno desiatky, možno zopár stoviek členov v dvoch, troch kluboch v každom kraji, ale budú. Niekdajšia záľuba všetkých sa v organizovanosti stane záľubou niekoľkých. Naznačil to už bývalý Štatút Spravodajcu ZSF z roku 2011, ktorý uprednostnil tzv. elitu s neobmedzenou prednosťou v publikovaní. Na burzy však budú chodiť všetci, pretože známka sa stala médium, ktoré má svoje čaro. Aj pre nesolventných. Tí budú organizovať výstavy v knižniciach, školách, budú žiť tou tradíciou od ktorej sa vzdiali organizovaná filatelia. Lenže potrebni sú a zrejme budú obaja a tým by sa asi mali zaoberať kompetentní.

Otto Gáta

Štrnásť marec 2013 v Plevníku – Drienovom

Miestny odbor Matice slovenskej v Plevníku – Drienovom, spolu s obecným úradom, základnou školou a Slovenskou poštou, a. s., organizovali inauguráciu príležitostnej poštovej známky z emisie Osobnosti, Dominik Tatarka, pri príležitosti stého výročia narodenia spisovateľa.

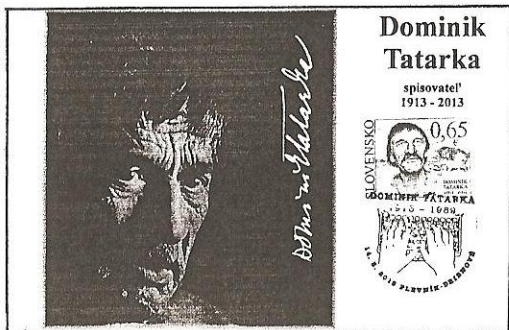


Príležitostná poštová známka Dominik Tatarka

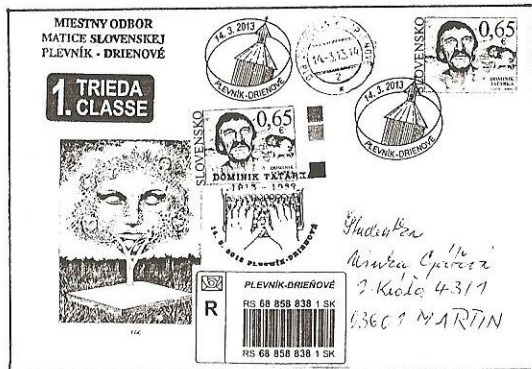
Inaugurácie sa zúčastnil predseda Matice slovenskej Ing. Marián Tkáč Ph.D., podpredseda Spolku slovenských spisovateľov Drahoslav Machala, riaditeľka odboru poštových služieb Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ing. Jarmila Brichtová, riaditeľ Pofisu a poštového múzea v Banskej Bystrici Mgr. Martin Vančo Ph.D., Mons. Ján Vallo, predseda Spoločenstva sv. Gabriel, Miroslav Ňaršík, predseda ZSF, riaditelia inštitútov v pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, primátor mesta Považská Bystrica, matičiari a komunita filatelistov od Ružomberka po Nitru. Prítomní boli akad. mal. Marián Čapka a akad. mal. Dušan Grečner, tvorca známky. Predseda organizačného výboru inaugurácie Otto Gáťa sústredil osem obyvateľov obce, s ktorými už v minulosti organizoval niekoľko úspešných podujatí.

Inaugurácia podľa programu začala hymnou Matice slovenskej Kto za pravdu horí a nasledoval prejav predsedu organizačného výboru. Po ňom sa uviedla prvá časť kultúrneho programu v podaní speváčok. Prítomných pozdravil starosta obce a slávnostný prejav mal spisovateľ Drahoslav Machala. O slovo požiadali ďalší predstavitelia, predseda Matice slovenskej, riaditeľka ministerstva a riaditeľ Pofisu. V druhej časti kultúrneho programu boli činné hudobné nástroje, fujara, cimbál, husle, harmonika a nádherné spevy i Na Kráľovej holi a i. Inaugurácia vyvrcholila posypaním známky v zasklenenom ráme výstrižkami písmeniek abecedy. Podujatie sa ukončilo hymnickou piesňou Hej, Slováci ! za doprovodu súboru dychových nástrojov Hoľazňanka.

Organizátori vydali Pamätný list s portrétom spisovateľa a analógovú pohľadnicu. Používala sa príležitostná pečiatka a v predaji bola obálka prvého dňa vydania. Každý účastník dostal plátennú tašku, v ktorej bol bulletin (o živote a diele Dominika Tatarku), pero, pamätný list, analógová pohľadnica a suvenír od žiakov ZŠ. K dispozícii bola vkusná výzdoba na 13. paneloch. Občerstvenie bolo na niekoľkých stoloch. Podujatia sa zúčastnilo do 150 návštevníkov. Matičiari rozdávali bulletin o svojej činnosti.



Analógová pohľadnica



Obálka prvého dňa vydania

